

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 288
van **MIRANDA VAN EETVELDE**
datum: 22 juni 2018

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Jeugdwerk - Aandacht voor pesten

In januari 2016 was er de mededeling van de Vlaamse Regering betreffende de bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van de minderjarige in de jeugdhulp en de kinderopvang, het onderwijs, de jeugd- en de sportsector. De Vlaamse Regering kondigde hiermee aan dat zij het probleem van onder andere pesten op verschillende domeinen wenst aan te pakken. De ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs, Jeugd en Sport engageerden zich elk op hun terrein om werk te maken van de bescherming van kinderen en jongeren.

Concreet zou dit betekenen dat er "gezamenlijke acties voor kwaliteitsbevordering, sensibilisering, preventie en een adequaat en gepast reactiebeleid" zouden komen. Daarnaast werd er een werkgroep 'Integriteit' opgericht die de acties en maatregelen moet opvolgen, evalueren en desgewenst bijsturen met het oog op maximale afstemming en expertisedeling.

Dat de Vlaamse minister van Jeugd zijn actieve medewerking verleende aan het beleidsdomeinoverschrijdend, preventief pestbeleid, was geen verrassing. Al in zijn Beleidsnota Jeugd gaf de minister aan dat hij de problematiek van het pestgedrag in beeld wou brengen en prioritair wilde inzetten op een oplossingstraject.

Collega Jans stelde hierover in september 2017 al een eerdere schriftelijke vraag (nr. 872 van 18 september 2017).

1. De gezamenlijke acties van de Vlaamse Regering lopen nu meer dan twee jaar.
Welke maatregelen zijn er het afgelopen jaar binnen het beleidsdomein Jeugd uitgevoerd? Op welke vlakken zijn er in de jeugdsector vorderingen te merken?
2. De werkgroep Integriteit zorgt voor de opvolging, evaluatie en bijsturing van het actieplan.
Op welke wijze hebben zij het afgelopen jaar deze rol vervuld?
3. Een bedreiging die bij de tussentijdse evaluatie naar voor kwam, was de professionele aanpak die eigen is aan de welzijns- en onderwijssector. De positie van de jonge vrijwilliger zou dan ook goed bewaakt moeten worden.
Op welke wijze heeft de minister dit het afgelopen jaar bewerkstelligd?

ANTWOORD

op vraag nr. 288 van 22 juni 2018

van **MIRANDA VAN EETVELDE**

1. Op 29 januari 2016 heb ik met mijn collega's van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs en Sport aan de Vlaamse Regering acties voorgelegd met betrekking tot de bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van de minderjarige in de jeugdhulp en de kinderopvang, het onderwijs, de jeugd- en de sportsector. Het actieplan bevat zowel sectorspecifieke als beleidsdomeinoverschrijdende acties.

Wat betreft sectorspecifieke acties kan ik verwijzen naar de rol van de Ambrassade, Awel, Tumult, Pimento, Mediaraven en tZitemzo.

Overeenkomstig artikel 8, §1 is het informeren van kinderen en jongeren één van de drie grote kernopdrachten van de Ambrassade. Met het oog op de lancering van het communicatieplatform "WAT WAT" (<http://watwat.be/>) heb ik de subsidie aan de Ambrassade voor de beleidsperiode 2018-2020 verhoogd met 150 000 euro. "WAT WAT" is een platform van meer dan 70 organisaties, waaronder Awel, Publiq, Child Focus, Pimento..., die jongeren willen informeren en toeleiden naar advies of hulp. Door de krachten te bundelen onder één merknaam gaat WAT WAT de versnippering aan initiatieven, websites en campagnes tegen.

Awel luistert naar alle kinderen en jongeren met een vraag, een verhaal en/of een probleem. Dat gebeurt via telefoon (102, gratis en anoniem), mail, chat en een forum. Ik heb het subsidiebedrag van Awel sinds dit jaar in belangrijke mate verhoogd van 347.438,22 euro per jaar in de beleidsperiode 2014-2017 naar 490.523,59 euro per jaar in de beleidsperiode 2018-2021. Zo hoop ik de bereikbaarheid van Awel voor kinderen en jongeren in belangrijke mate te verbeteren.

Tumult kreeg in 2017 nog 353.285,70 euro. Voor de nieuwe beleidsperiode 2018-2021 verhoogde ik hun subsidie naar 428.200,77 euro en zet hiermee in op kinderen en jongeren een actieve cultuur van vrede en geweldloosheid te laten ontdekken, vorm te geven en uit te dragen. Tumult is al jaren de trekker van het Netwerk "Kies kleur tegen Pesten". Tumult reikt bij de opening van de week tegen pesten de "Pesten-dat-kan-niet!" prijs uit. In februari 2018 gebeurde dit voor de tweede keer ook specifiek voor het jeugdwerk. In de week van 2 tot 9 februari 2018 ging de week tegen pesten 2018 door onder de hashtag #samentegenpesten. In de overeenkomst 2018-2021 staat ingeschreven dat met de Vlaamse Week Kies Kleur tegen Pesten jeugdorganisaties bereikt worden. Tumult verbreedt de werking van het netwerk door de uitbouw van een volwaardige deelwerking gericht op jeugdwerk. Tumult engageert zich ook als themabeheerder voor het thema 'pesten' bij Grenslijn. Dit houdt o.a. in dat de vereniging informatie die up-to-date is, ontsluit op de website van het Kennisplein.

Pimento, het vroegere Jong en Van Zin, kreeg in 2017 400.065,6 euro en voor de nieuwe beleidsperiode heb ik dat bedrag verhoogd naar 447.005,07 euro.

Pimento bracht in november 2017 het onderzoeksrapport "Kussen, relaties en seks: onderzoeksrapport relaties en seksualiteit bij jongeren" uit. Pimento ontwikkelde vorming op het vlak van relaties en seksualiteit voor begeleiders van kinderen en

jongeren en voor kinderen en jongeren zelf. Daarbij ging het onder meer over vorming voor het jeugdwerk, ouders, leerkrachten, vluchtelingen...

Ik zet in samenwerking met "Mediaraven" in op het versterken van de mediacompetenties en mediawijsheid van kinderen, jongeren en jeugdwerkers en het ondersteunen van het brede jeugdwerk in het werken met digitale media. Ik verhoogde de subsidie van 318.200,78 in 2017 naar 386.831,31 voor de beleidsperiode 2018-2021.

Ook kan ik nog verwijzen naar de verlenging van de subsidiëring van de vroegere Kinderrechtswinkel, nu tZitemzo. Deze informeert kinderen, jongeren, professionelen, leerkrachten en ouders over kinderrechten in het algemeen en jeugdrecht in het bijzonder. Ik verhoogde hun subsidie van 197.839,99 in 2017 naar 208.996,36 voor de beleidsperiode 2018-2021.

Belangrijk in de acties vanuit Jeugd (en Onderwijs) is het empoweren van kinderen en jongeren zelf. Dit is de essentie van jeugdwerk zelf. Door middel van peersupport gaven Awel en Pimento daar concreet vorm aan.

In 2017 begeleidde Pimento 4 peersupporttrajecten met in totaal 22 activiteiten. Zo werden 33,25 vormingsuren gerealiseerd voor begeleiders en 126 voor peersupporters. Er werden 87,2 deelnemersuren gerealiseerd. Er waren 3.110 leden op het jongerenforum en 12.567 unieke bezoekers. Aldus werd meer bereikt dan oorspronkelijk gepland in de overeenkomst.

Awel heeft het forum omgezet tot een peer-project. In de nieuwe beleidsperiode zal Awel jaarlijks 10 jongeren opleiden tot peer-to-peer-hulpverlener op het forum. Awel zal jaarlijks 2 peercoaches opleiden die peer-to-peer-hulpverleners op het forum coachen. In 2021 zal Awel de mogelijkheden en voorwaarden van peer-to-peer-hulpverlening via de chat evalueren.

In het voorjaar heb ik volgende indicator laten opnemen in de subsidieovereenkomsten:

"1. De vereniging geeft aan het thema integriteit voortdurend aandacht op vlak van preventie, vorming en sensibilisering. Ze tekent daarvoor een integriteitsbeleid uit op maat van de vereniging tegen uiterlijk 31 december 2018, waarbij gezorgd wordt voor een reactiebeleid.

2. De vereniging heeft tegen uiterlijk 31 december 2018 een eigen aanspreekpunt integriteit (API) of heeft een overeenkomst met een andere vereniging met het oog op een gedeelde API. Het aanspreekpunt volgt een eerste opleiding en intervisie tegen 30 juni 2019."

In de subsidieovereenkomst met De Ambrassade heb ik volgende indicator laten opnemen:

"De Ambrassade ontwikkelt in 2018 een vormingstraject voor aanspreekpunten integriteit in het jeugdwerk. Ze realiseert vanaf 2019 jaarlijks minstens 1 vormingstraject voor aanspreekpunten integriteit in het jeugdwerk."

Daarbij kan verder gebouwd worden op het startmoment voor API's dat het Departement Cultuur, Jeugd en Media op 9 november 2017 heeft georganiseerd voor de jeugdsector. Op 16 april 2018 heeft het departement Sensoa de vorming voor API's uit de sportsector laten geven aan Pimento en Tumult die het vormingstraject in opdracht van de Ambrassade mee zullen uitwerken.

In dit verband kan ik ook verwijzen worden naar de lancering van de campagne 'No Hate Vlaanderen' op 10 december 2016 in de Dossin Kazerne in Mechelen. 107 organisaties bundelden hun krachten om haatspraak aan te pakken en onderschreven de platformtekst. De lancering kreeg heel wat persaandacht. De Gids voor het bestrijden van online haatspraak door mensenrechteneducatie (uitgave van de Raad van Europa), Bookmarks, werd vertaald en uitgegeven in het Nederlands. Op 23 september 2017 werd AlterNarratief gelanceerd. "WE CAN! Actie ondernemen tegen haatspraak door middel van tegen- en alternatieve narratieven" is de nieuwste tool van de Raad van Europa tegen haatspraak. De meest kwetsende voorbeelden van haatspraak zijn vaak gebaseerd op eenvoudige verhalen die steeds weer in een verschillende vorm worden herhaald. Dergelijke narratieven worden vaak niet ter discussie gesteld, omdat ze algemeen gangbaar geworden zijn of op een gesofisticeerde manier worden aangebracht. WE CAN! moet jongeren en opvoeders helpen om de confrontatie aan te gaan met haatdragende narratieven, ze onderuit te halen en te vervangen door sterke alternatieven. De gids biedt daartoe een heel aantal efficiënte methodieken. Ook nu weer stond het Departement Cultuur, Jeugd en Media in voor de Nederlandse vertaling in overeenkomst met de Raad van Europa.

Wat betreft de beleidsdomeinoverschrijdende acties kan ik verwijzen naar wat collega Vandeuren geantwoord heeft op de vraag van mevrouw Vera Jans. Resultaten van het onderzoek Geweld Geteld zullen pas in het najaar beschikbaar zijn. Het kennisplatform integriteit werd onder de naam 'Grenslin' gelanceerd op 16 maart 2018. Het richt zich tot elke professional of vrijwilliger die met kinderen of jongeren werkt en die denkt dat grenzen van kinderen of jongeren geschonden worden. Thema's die aan bod komen, zijn: racisme, discriminatie, kindermishandeling, online risico's, pesten, seksueel grensoverschrijdend gedrag en welbevinden. Verder zetten we gezamenlijk in op vorming rond het Vlaggensysteem en het Raamwerk Seksualiteit en Beleid. Onderzocht wordt in welke mate deze instrumenten ook aan de ruimere definitie van integriteit en pesten kunnen aangepast worden.

Ik meen zo aangetoond te hebben dat de jeugdsector op het vlak van pesten en integriteit heel wat vorderingen heeft gemaakt.

2. Het voorbije jaar is de werkgroep trimestrieel bijeengekomen. De vergaderingen worden bijgewoond door mijn administratie en mijn kabinet. Op de agenda stonden onder meer de uitrol en de vorming van de aanspreekpunten Integriteit, de lancering van het kennisplatform integriteit onder de benaming 'Grenslin', de stand van zaken van het onderzoek geweld geteld, de problematiek van grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasectoren, de noodzaak om de hulplijn 1712 laagdrempeliger te positioneren, de werkzaamheden van de parlementaire commissie grensoverschrijdend gedrag... Voor het kennisplatform integriteit en het onderzoek geweld geteld volgde mijn administratie ook de stuurgroepen op.
3. De positie van de jonge vrijwilliger wordt gewaarborgd door de aanpak op het vlak van integriteit, pesten en grensoverschrijdend gedrag zo sectorspecifiek mogelijk te organiseren. Het beleidsdomeinoverschrijdende initiatief Grenslin richt zich ook expliciet tot vrijwilligers. De vorming van de aanspreekpunten integriteit wordt, zoals uiteengezet, georganiseerd door organisaties uit de jeugdsector zelf.